

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

підготовки

спеціальності

освітньо-професійна програма

бакалавра

035 Філологія

Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк 2020

Силабус нормативної навчальної дисципліни «**Основи перекладознавства**» підготовки бакалавра, галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія», освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробник: Бєлих О.М., кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри німецької філології

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

© Бєлих О.М., 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/ кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
ІНДЗ: немає		Лекції: 18 год.
		Практичні (семінарські): 34 год. Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота: 60 год. Консультації: 8 год.
Мова навчання		Форма контролю: екзамен (1 сем.)
	Українська / німецька	

II. Інформація про викладача:

Прізвище, ім'я та по батькові – *Белих Оксана Миколаївна*

Науковий ступінь – *кандидат філологічних наук*

Вчене звання – *доцент*

Посада – *доцент кафедри німецької філології*

Контактна інформація – +38 095 248 82 95; Belych@vnu.edu.ua

Дні занять https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/filologiya_osvita_2.pdf

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Перекладацький фах стає однією з домінуючих професій у сфері інтелектуальної діяльності. Для успішної роботи перекладач повинен не тільки вільно володіти відповідними мовами, але й набути достатні знання з тем, які слугують об'єктом перекладу.

Теоретичний предмет «Основи перекладознавства» входить до нормативних дисциплін навчального плану факультету іноземної філології СНУ імені Лесі Українки та покликаний ввести студента першого року навчання в систему термінів та понять, які використовуються як у перекладацьких курсах, так і в перекладацькій практиці.

2. Пререквізити.

Для оптимального опанування предметом «Основи перекладознавства» студентам необхідно добре володіти державною мовою та базовими знаннями з фонетики, граматики, синтаксису німецької мови.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи перекладознавства» є ознайомлення студентів із теоретичними основами лінгвістичної теорії перекладу, вивчення основних етапів її розвитку, навчання студентів вибору способу перекладу лексичних одиниць, ознайомлення студентів із загальними труднощами перекладу (фонетичними, лексичними, граматичними) та основними поняттями дисципліни.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи перекладознавства» є ознайомлення студентів з предметом вивчення; інтеграція розуміння цього предмету в контексті інших мовознавчих дисциплін; навчання студентів вільного та адекватного використання термінологічного апарату перекладознавства.

4. Результати навчання (компетентності).

Практична мета навчального курсу «Основи перекладознавства» полягає у формуванні у студентів наступних компетентностей:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК13. Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн.

ФК14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності.

ФК15. Здатність володіти різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

Програмні результати навчання:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН21. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів.

ПРН22. Послугуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика сучасної теорії перекладу.						
Тема 1. Предмет вивчення науки про переклад. Перекладацька діяльність.	13	2	2	8	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС

Тема 2. Техніка перекладу.	17	2	4	10	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 5
Тема 3. Тексти як об'єкт перекладу.	19	2	6	10	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 5
Тема 4. Способи перекладу лексичних одиниць.	17	2	4	10	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 5
Разом за модулем 1.	66	8	16	38	4	15
Змістовий модуль 2. Практика мікро- та макроперекладу.						
Тема 5. Загальні труднощі перекладу (фонетичні, лексичні).	19	4	6	8	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 5
Тема 6. Граматичні труднощі перекладу.	20	4	6	8	2	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 15
Тема 7. Функціонально-стильові труднощі перекладу.	15	2	6	6	1	ДС /ДБ / ІНДЗ / ІРС / 5
Разом за модулем 2.	54	10	18	22	4	25
Всього годин / балів	120	18	34	60	8	40
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ (за наявності)	-					
Інше (екзамен)	-					60
Всього годин / Балів	120	18	34	52	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Основи перекладознавства» студент зобов'язаний опрацьовувати певний матеріал самостійно. Самостійна робота передбачає укладання словника наукових термінів по курсу. З кожним терміном слід вміти зробити наступне:

- дати визначення терміну;
 - навести приклад(и);
 - назвати термін в ряді суміжних термінів і в системі перекладознавства в цілому;
 - запропонувати можливі функції терміна в передачі інформації тексту.
- На самостійне опрацювання виносяться також вправи, що сприяють автоматизації мовленнєвих навичок, тексти для опрацювання та обговорення.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на нарахування балів за

поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті.

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

[https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/]

Політика щодо дедлайнів та перескладання: За практичні заняття студент може отримати максимальний бал 40. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен (максимальний бал 60). Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку.

Екзаменаційний контроль, який здійснюється викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента. Підсумковий контроль успішності здобувача освіти (екзамен) складається з двох частин: 1) письмова: переклад запропонованого уривку з визначенням способів перекладу лексичних одиниць (10 балів), тестове опитування знань з предмету (30 тестів, кожен з яких оцінюється на 1 бал); 2) усна: розмова на одну з тем, запропонованих у питаннях до іспиту (20 балів).

Студенти складають екзамен згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом університету. На екзамен виносяться теми, що опрацьовувалися протягом вивчення курсу.

Підсумкову оцінку з навчальної дисципліни можна виставити без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені

програмою навчальної дисципліни і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент не склав екзамен з першого разу, то має можливість перекладати його ще двічі (другий раз – викладачеві, третій раз – комісії).

Питання, які виносяться на екзамен:

1. Об'єкт і предмет дослідження. Значення перекладу в сучасному суспільстві.
2. Теорія перекладу й споріднені науки.
3. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними.
4. Термінологічні паралелі та проблеми «фальшивих друзів перекладача».
5. Орфоепічні аспекти перекладу. Практичні аспекти інтонації німецького речення.
6. Відтворення власних назв та їх скорочень.
7. Проблеми перекладу різних процесів: полісемія та омонімія.
8. Безеквівалентна лексика та реалії і способи її перекладу.
9. Діалектизми та способи їх перекладу.
10. Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу.
11. Професійна лексика (професіоналізми, терміни та інтернаціоналізми).
12. Словосполучення та фразеологізми: нарис проблематики.
13. Іменники: їх переклад.
14. Займенники: їх переклад.
15. Використання та переклад прикметників.
16. Переклад кількісних та порядкових числівників.
17. Переклад цифр, цифрових виразів з прийменниками.
18. Дієслівний стан: використання та переклад.
19. Дійсний спосіб дієслова: вживання та переклад часових форм.
20. Наказовий спосіб: вживання та переклад форм.
21. Модальні дієслова з інфінітив I. Модальні дієслова з інфінітив II.
22. Вживання та переклад прийменників.
23. Артикль: особливості вживання.
24. Типи речень. Загальні принципи перекладу простих та складних речень.
25. Проблеми перекладу різнотипових підрядних речень.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре

75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

1. Бєлїх О.М. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк, 2012. 148 с.
2. Кияк Т. Р., О. Д. Огуй, А. М. Науменко Теорія та практика перекладу (німецька мова). Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник. Київ : Юніверс, 2003. 280 с.
4. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. 4., völlig neu bearb. Auflage. Heidelberg; Wiesbaden : Quelle & Meyer, 1992. 343 S.
5. Reiß K., Hans J. Vermeer Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1984. 319 S.